

at tale om, at den Tid, der anvendes til at vandre frem og tilbage, ellers kunde have for Opboldet i Familielivet, hvilket vistnok var meget gavnligt for Arbejderbefolkningen ligeoverfor de mange Nøvelser, som findes i vor Tid. Hvorledes jeg altsaa end betragter denne Sag, hvad enten jeg ser den fra Arbejdernes Side eller fra Kommunens og Statens Side, forekommer det mig at være heldigt, at man i Tide tager Forholdsregler for at forebygge altfor besværende Forhold i saa Henseende. — Det er mig naturligtvis bekendt, at der allerede er stet Meget i den Henseende, og at Staten, den lovgivende Magt, som ikke meget har beffæstiget sig med disse Forhold, har som et smukt Forbillede Privates Bestræbelser i denne Retning. Der har jo her i Kjøbenhavn dannet sig Foreninger, som bygge Boliger for Arbejderne. Der er Lægeforeningen, som jeg tror var en af de første, der byggede saadanne Boliger paa Østergaardsvej og ude paa Christianshavn, og i denne Tid er der jo i Følge Bladene Underhandlinger i Gang mellem Kjøbenhavns Magistrat og Arbejderforeningen af 1860 i saa Henseende. Dette tyder hen paa, at det ogsaa fra disse Sider anerkendes, at der er en Trang i saa Henseende. Hvad der dog i Særdeleshed er mig en Støtte, er nogle Udtalelser, som det har glædet mig at se, og som findes i den Betænkning fra et Udvalg i Kjøbenhavns Borgerrepræsentation, som er bleven omsendt her til Thinget i Anledning af det her i denne Session foreliggende Lovforslag angaaende Østergaardsvej af Bygningsafgift. I dette lille Skrift vil man Pag. 7 finde udtalt i en Skrivelse fra Magistraten til Finansministeriet, at Magistraten mener, at der baade for Kommune og for Stat ved Overlædelse af Byggegrund paa henfigtsmæssige Steder for en billig Betaling, ved Laan mod ingen eller billig Rente, maatte ved et direkte Pengetilskud vil være en vid Mark at virke paa for Tilveiebringelsen af gode og billige Boliger for den arbejdende Befolkning, hver Gang der er en saadan Trang til disse tilstede, som ikke kan løses ad den naturlige Vej, det private Initiativ". Denne Udtalelse tiltrædes af Kjøbenhavns Borgerrepræsentation, der med Hensyn til denne Sag, saaledes som det vil findes oplyst Pag. 8 i denne Betænkning, beslutter at udtale: „Borgerrepræsentantflabet opfordrer det i Mæret 1865 nedsatte kombinerede Udvalg til at paastynde sine Arbejder og snart forelægge til Forhandling et Forslag til Ombytningen af Befatningen paa de faste Eiendomme i Kjøbenhavn". Denne Udtalelse har sin Grund deri, at man gennem Befatningen paa de faste Eiendomme paa en skyldigere Maade end igennem det Lovforslag, der er kommet frem her i Thinget, tror at kunne gjøre Noget for at afhjælpe den tilstedeværende Trang. Det er, som man ser, meget længe, at dette kombinerede Udvalg har arbejdet, men det er glædeligt, at Kommunalbestyrel-

sen har erkendt, at der var Trang til, at denne Sag blev fremmet. Den tredje Bestyrelse, som er tagen, gaar direkte ind paa, hvad jeg her omtaler, nemlig Tilveiebringelsen af Boliger. Den ærede Formand har vel ikke Noget imod, at jeg oplæser et Par Linier. Det hedder her: „I det Borgerrepræsentantflabet tiltræder de i Magistratens Skrivelse af 11te December 1871 udtalte Anskuelse om de Skridt, der kunne gjøres for Tilveiebringelsen af gode og billige Boliger for den arbejdende Befolkning, opfordrer det Magistraten til at fremkomme med Forslag til Indretningen af henfigtsmæssige Boliger for de i Kommunens Tjeneste staaende Arbejdere, hvis Forhold ere af den Art, at de kunne modtage en Del af deres Løn i frie eller for billig Pris til dem udleiede Boliger". I sin Motivering af denne Udtalelse fremhæver Borgerrepræsentationen, at dersom Kommunen gjorde et saadant Skridt, vilde det staa som en Veiledning for andre Bygherrer, og det vilde ligeledes indeholde en Tilskyndelse for Staten til, at den, hvor den er Arbejdsherre, gjorde noget Lignende. Det er altsaa, som man ser, en vigtig Støtte for min Anskuelse med Hensyn til denne Sag, der findes i de her paapegede Afstykker. Naar jeg har gjort mig til Tolk for i dette Dieblit at forlange Noget i den Retning udført ved Statens Hjælp, saa er det ingenlunde, fordi jeg derved vil tilegne mig den mindste Ære for at have gjort Opdagelser paa dette Gebet eller at være den, der har sat Nogetsomhelst i Bevægelse i saa Henseende. Jeg forlanger stet ikke nogen Anerkjendelse i den Retning, men jeg har troet, at det af de allerede fremkomne Kjendsgjerninger viser sig, at det ikke vil være tilstrækkeligt, hvad der hidtil er gjort fra Statens Side. Dette er ogsaa allerede anerkendt gennem de Bestræbelser, som ere gjorte for at tilveiebringe en Forandring i Bygningsafgiften, men det viser sig, at disse Bestræbelser underkjendes af dem, der særlig have Anledning til at beffæstige sig med de kommunale Anliggender, idet det er blevet paastaet, at det er høist tvivlsomt, om en saadan Vættelse vil komme dem til Gode, der skulle have Boliger til Leie, eller om det maatte ikke snarere bliver Cierne, som komme til at nyde Fordele deraf. Jeg tillader mig altsaa nu at foreslaa Thinget at hjælpe til, at den Grundsætning, der har vist sine heldige Følger for Landet — uagtet jeg erkjender, at den har havt mange Vanskeligheder ved at blive fuldt udført, men som dog har havt sine gavnlige Følger paa de Steder, hvor der var mest Trang til at afhjælpe i denne Retning — maa blive udvidet til ogsaa at gjælde for Kjøbenhavn og de øvrige Kjøbstæder i Landet, saaledes at vi baade i Gjærning kunne vise, at vi have Interesse for de mindre heldigt stillede Medborgeres Vel, og at vi kunne befri Samfundet for de ubehagelige, de uheldige, ja maatte endog de ulykkelige Tilstande, der kunne tilveiebringes, naar